ВикипедиЯ
Ирекле энциклопедия

Баш бит

Latinitsada uqu

Википедиягә рәхим итегез!

Ирекле эчтәлекле энциклопедияне һәркем яза ала.

Тулы исемлек **Эчтәлек** **Порталлар** **Latin imläsı**

Википедиянең **татарча бүлегендә**
708 941 мәкалә һәм
83 актив катнашучы бар.

- Мәкалә булдыру

волонтёрлар ярдәмләшүе (https://t.me/wugtat)

Бүген 2026 елның 18 июль көне (Шимбә) – Вакыт 19:04 UTC *(Битне яңартырга (https://tt.wikipedia.org/w/index.php?title=%D0%91%D0%B0%D1%88_%D0%B1%D0%B8%D1%82&action=purge))* – Күренеш: мобиль (https://tt.m.wikipedia.org/wiki/Баш_бит) / санак (https://tt.wikipedia.org/wiki/Баш_бит)

Көн рәсеме

Бу көнне ... (18 июль)

АКШта — *Хот-дог көне*, Испанияда — *Хезмәт көне*, Россия Федерациясендә — *Эчке эшләр органнарының хуҗалык хезмәте көне*, Уругвайда — *Конституция көне*, һ.б.

- 64 — Рим империясе башкаласы Римда чыккан янгын бөтен шәһәрне диярлек юкка

чыгара.

- 1318 — фарсы дәүләт эшлеклесе, тарихчы Рәшид-әд-дин вафат була.
- 1610 — итальян рәссамы, сынчы Микеланджело вафат була.

- 1918 — Көньяк Африка Җөмһүрияте сәясәтчесе ***Нельсон Мандела*** дөньяга килә.
- 1925 — Адольф Һитлерның «Mein Kampf» китабы беренче тапкыр басылып чыга.
- 1932 — Төркия Милләтләр Лигасына 56 нчы әгъза буларак керә.
- 1947 — *Бөекбритания патшасы* Георг VI Британия Һиндстанының бәйсезлеге турында фәрманны имзалый.
- 1961 — татар язучысы Зиннур Хөснияр туа.
- 2000 — Бөекбритания башкаласы Лондонда Джон Леннонга һәйкәл ачыла.
- 2016 — төзүче-инженер, Муса Җәлил дәфтәрләрен илгә тапшырган Касыйм Миршан (Kâzım Mirşan) вафат.

Башка вакыйгалар • Үзгәртү • Проект • Яңартырга (https://tt.wikipedia.org/w/index.php?title=%D0%91%D0%B0%D1%88_%D0%B1%D0%B8%D1%82&action=purge)

Сайланган мәкалә

Кришна Шишупаланы үтерә.

Кришна (IPAc-en|ˈ|k|r|ɪ|ʃ|n|ə), (санскрит телендә:|ˈkɽɪʂɳɐ|Krishna.ogg); (санскрит телендә:कृष्ण), (Kṛṣṇa) Һинд динендә төп Ходай булып тора. Ул Вишну Ходаеның сигезенче аватары буларак табыныла һәм шулай ук кайберәүләр тарафыннан үз хакында Иң Олы Ходай булып табыныла. Ул мәрхәмәтлелек, наз, һәм мәхәббәт Ходае. "Кришна Илаһилыгының Өч Үлчәме (…) илаһи бөеклек һәм өстенлек; илаһи наз һәм якынлык, наз һәм яклау һәм Һинд Илаһлары арасынңа иң популяр һәм киң табыныла торганы. Кришнаның туган көне һәр елны Һинд дине тарафдарлары тарафыннан Ай-Кояш Һинд дине календаре буенча Кришна-Джанмаштамины бәйрәм итәләр, ул Грегориан календаре буенча август ахырына яки иртә сентябрьгә туры килә.

Кришна тормышы турында анекдотлар һәм кыйссалар «Кришна Лила» дип аталалар. Ул «Махабхаратада», «Бхагавата Пуранада» һәм «Бхагавад Гитада» үзәк персонаж булып тора һәм күп Һинд дине фәлсәфәсе, Һинд дине теологиясе һәм Һинд дине риваятьләре текстларында искә алына. Алар аны төрле перспективаларда сурәтлиләр: Ходай-бала, шук бала, үрнәк яратучы, илаһи каһарман һәм универсаль иң олы җан. Аның иконографиясе бу риваятьләрне чагылдыра һәм аны тормышының төрле этапларында күрсәтә, мәсьәлән, майны ашаучы бала, флейтада уйнаучы кечкенә малай, Радха белән хатын-кыз тугърылары тарафыннан уратылган яшь кеше, яки Арджунага киңәш бирүче дустанә арба йөртүчесе.

↪ Дәвамы

Архив • Кандидатлар • Төзәтү

Сез беләсезме?

- **Агарчак** балыгының иң эреләре 12 кг-га кадәр җитә.
- Мукшыча **«тумо»** имәннәр дигәнне аңлата.
- **«Саф чишмә» газетасы** чыгарыла башлаганнан бирле бушлай таратылган.
- **Бактерияләр** 3 млрд чамасы ел элек күренә башлаганнар.
- **Һамбург** Аурупа шәһәрләре арасында күперләр саны буенча беренчелекне алып тора.
- **Инфузорияләр** сулыкларны чистартуда зур роль уйныйлар.
- Казанда җәдитчә укыту ысулларын беренчеләрдән булып **Хәсәнгата Габәши** кертә.
- **Арышбашның** өч төре Татарстанда да очрый.
- Көньяк Уралдагы **Варна** авылы янында XIV—XV гасыр мөселман архитектурасы үрнәге – 17 м биеклектәге кәшәнә сакланган.
- Кайчандыр ТАССРда **Подберезье районы** да булган.
- **Кениянең** уртасыннан экватор уза.
- Алман фәлсәфәчесе **Артур Шопенһауэр** - волюнтаризмга нигез салучы булып тора.
- **Бейсбол тубы** әзерләүдә кулланылучы өрләнмә озынлыгы берәр километрдан да артып китә ала.

Архив • Яңа чыгарылыш әзерләү • Төзәтү

Яхшы мәкалә

Әнвәр Закир улы Бакиров — татар композиторы, Татарстанның һәм Россиянең атказанган сәнгать эшлеклесе, Татарстанның халык артисты, Г. Тукай исемендәге Дәүләт премиясе лауреаты.

Ул 1920 елның 7 июлендә Казанда туа. Бала чагы Биектау районының Әлдермеш авылында уза. Музыкаль белемне ул Казан музыка училищесында ала. Училищены 1940 елда скрипка классы буенча Ильяс Әүхәдиевтә, композиция классы буенча Юрий Виноградовта (1907—1983) тәмамлый. 1940 елда хәрби хезмәткә алына. Бөек Ватан сугышы елларында армия сафларында була. 1942 елны В. И. Ленин ис. Ульяновск югары командалык танк училищесын тәмамлый. 1946 елда гвардия лейтенанты званиесендә отставкага чыга.

Архив • Кандидатлар • Төзәтү

Сайланган исемлек һәм портал

Соңгы сайланган исемлек: Олимпия уеннары

Соңгы сайланган портал: Мәдәният

Архив • Кандидатлар

Сайланган мультимедиа

Таныш булыйк

Википедия — Бөтендөнья пәрәвезе киңлекләрендә Вики механизмы ярдәмендә универсаль энциклопедия үстерү проекты.

Дөньяның 300 телендә бүлекләре булган Википедиянең максаты — теләсә нинди кеше үзгәртүләр кертеп яхшырта алган, ирекле килеш кулланыла алырлык объектив һәм тикшеренә алырлык эчтәлек тәкъдим итү. Тел-ара координацияләү эшендә лингва-франка буларак инглиз теле кулланыла.

Проект табигате нигез принциплар белән билгеләнә. Эчтәлеге Creative Commons CC BY-SA хокуки лицензиясе буенча булдырыла һәм кулланыла.

Җаваплылыктан баш тарту

Википедия үз эчтәлегенең "дөрес булуы турында гарантия бирми"

Википедиянең Интернетта яшәвенә ярдәм итүче *Викимедиа фонды*, проект чикләрендә тупланган мәгълүматлар арасында хаталарның булуы өчен җаваплы түгел. Шәхси кертемнәре өчен җаваплылык катнашучыларда кала.

Катнашу

- **Катнашырга:** *Нигез тәртипләр* һәм башка кагыйдә-киңәшләр белән танышып алыгыз, һәм вики-этикетны хөрмәт итегез; теркәлү *киңәш ителә*, әмма мәҗбүри түгел.
- **Ярдәм кирәк:** Ярдәм битләрне карап чыгыгыз, анда хәл ителмәгән сорауларны исә булышу үзәгебездә сорагыз; теркәлгән катнашучылар *ярдәм күрсәтергә әзерлеген* белдергәннәре арасыннан актив волонтёрларга мөрәҗәгать итеп, остаз булулары турында сорый алалар.
- **Көчләрегезне тикшерергә:** Өйрәнү урынында үзгәртүләр кертеп карагыз яки мәкаләләрне язу / төзәтү киңәшләре белән танышыгыз.

Җәмгыять

Җәмгыятебез мәкаләләргә үз өлешен тематик проектлар кысаларында һәм бит эчтәлеге турында аралашу урыннары ярдәмендә уртак хезмәттәшлеген башкарган катнашучылардан оеша.
Уртак идеалыбыз — *"һәрбер кеше бар булган гыйлемгә ирекле килеш ирешә алган бер дөньяны барлыкка китерү"*.

Википедиянең татар телле бүлеге җәмгыяте 61 299 теркәлгән катнашучыдан тора, алардан 83 соңгы ай дәвамында кимендә бер үзгәрту кертте. Проектыбызның тотрыклы үсүе өчен 7 катнашучыбыз хезмәт функцияләрен башкаруга сайланган.

Проектыбыз кече, автохтон, Россия һәм Төрки халыклар телләрендәге Википедияләр төркемнәренә керә һәм дөньяның төрле илләрдәге күптеллелекнең әһәмиятен аңлаганнарның ярдәмен күреп яши.

Вики-кырларыбыз

- Хәзерге вакыйгалар
- Көн тәртибендәге мәсьәләләр
- Соңгы яңалыклар
- Статистика
- Вазыйфалар
- Стратегия
- Эшчәнлек планы
- Алдынгыларыбыз
- Тиешле мәкаләләр исемлекләре:
  - 1 000 • 10 000 • 50 000
  - Татар теле: мәкалә - портал - татВП проекты (ВМРУ проекты) - тематик агач
  - Татарнамә: мәкалә - портал - проект (бүлекләре) - тематик агач - күптелле исемлек - TATARICA
  - Татарстан: мәкалә - портал - проект - тематик агач - күптелле исемлек
- Ай хезмәттәшлеге темасы
- Сайланган эчтәлек
- Соңгы үзгәртүләр
- Яңа битләр

Тугандаш проектлар

Википедия проектының үсешен кайгыручы коммерциячел булмаган Викимедиа Фонды шулай ук башка ирекле эчтәлекле күптелле wiki-проектларның тормышын тәэмин итә:

Викиверситет — *белем бирү аланы*

Викиҗыентык — *медиафайллар саклагычы*

Викикитап — *дәреслекләр һәм белешмәлекләр*

Викимәгълүмат — *фактик мәгълүмат-белем базасы*

Викиөзек — *өземтәләр җыентыгы*

Викисәфәр — *юл күрсәткече*

Викисүзлек — *сүзлек һәм тезаурус*

Викитөрләр — *биологик төрләр*

Викиханә — *оригиналь текстлар*

Викихәбәрләр — *хәбәрләр агентлыгы*

Мета-Вики — *проектара хезмәттәшлек аланы*

Викимедиа инкубаторы — *яңа тел бүлекләре*

MediaWiki — *«MediaWiki» буенча белешмә*

Phabricator — *технологик платформаны үстерү*

Википедия телләре

Deutsch (Алманча) – English (Инглизчә) – Español (Испанча) – Français (Французча) – □□□ (Японча) – Português (Португалча) – Русский (Русча) – Türkçe (Төрекчә) – **Тулы телләр исемлеге**

Азәрбайҗанча – Көньяк азәрбайҗанча – Башкортча – Кырым татарча – Чуашча – Гагаузча – Каракалпакча – Карачай-Балкарча – Казакъча – Кыргызча – Төрекмәнчә – Төрекчә – **Татарча** – Тывача – Уйгырча – Үзбәкчә – Якутча - Көньяк алтайча

Тышкы дөнья белән мөнәсәбәтләр

Безнең турында матбугатта · Контактлар · FAQ · Авторлык хокуклары · Эзләү баннеры · Өземтә китерү

Чыганак — https://tt.wikipedia.org/w/index.php?title=Баш_бит&oldid=5508138